

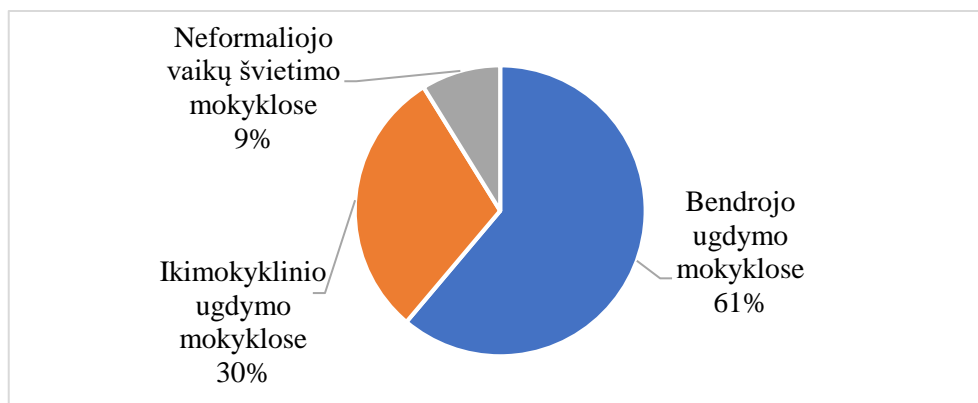
Klaipėdos rajono savivaldybė

Klaipėdos r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Klaipėdos rajono švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2021–2022 m. m. Klaipėdos r. savivaldybėje dirbo 883 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 540 (61 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 265 (30 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 78 (9 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., matyti, kad savivaldybėje įvyko nedidelė pedagoginių darbuotojų kaita: 3 proc. sumažėjo bendrojo ugdymo mokyklose, bet 3 proc. padaugėjo ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centre vykdytos 27 ilgalaikės (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programos pagal valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, atliepiančius švietimo kaitos situaciją ir šiandieninį mokymo(si) kontekstą. Įgyvendinant programas dalyvavo 2 069 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). 2021 m. vyravusį prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį* pakeitė kiti nacionaliniai prioritetai – *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas* ir *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas*.

1 lentelė. Daugiausia programų vyko pagal prioritetus *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas* ir *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	7	713
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	3	91
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	2	339
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	2	283
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	10	710

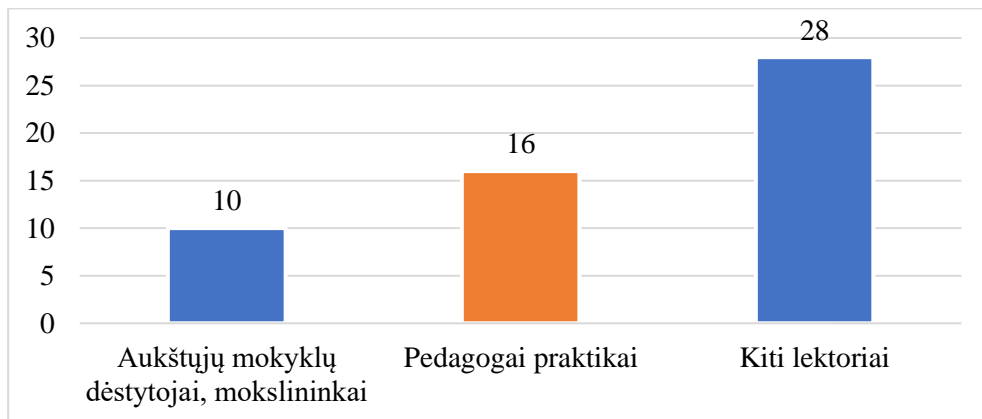
¹ Prieiga internete <http://www.krsc.lt/index.php?lang=lt>.

Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	6	389
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	4	321
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	10	646
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	3	151
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	87
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	6	408
Iš viso:	27	2 069

Dalyvaudami įgyvendinant programas ir plėtodami savo profesines kompetencijas, pedagogai dirbo su pedagogais praktikais, aukštųjų mokyklų dėstytojais, mokslininkais ir kitais lektoriais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.) (žr. 2 pav.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino kiti lektoriai (psichologai, sveikatos specialistai ir kt.)

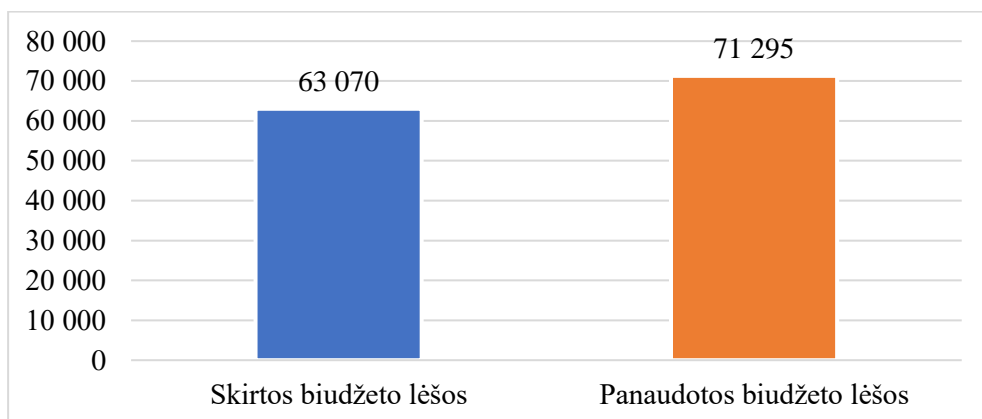
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. lėšų skirta ir panaudota daugiau nei 2021 m. (2021 m. panaudota 65 proc. skirtų lėšų).

2 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 113 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje (interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

Centras siekia sudaryti rajono pedagogams palankias sąlygas tobulinti profesines kompetencijas, kurios atitiktų švietimo sistemos pokyčių keliamus reikalavimus. Vienas 2020–2022 m. strateginio plano uždavinių – užtikrinti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (PKT) renginių ir formų įvairovę ir jų ryšį su praktika; plėtoti el. sistemas PKT ryšiui su praktine veikla užtikrinti.

Interneto svetainėje *atsispindi* ir kitos Centro kasdienės veiklos, kuruojamos sritys, susijusios su rajono pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. Centro interneto svetainės peržiūros 2023 m. birželio–spalio mėn. duomenimis:

- viešinami kiekvieno mėnesio veiklos planai, vykdomos ilgalaikės programos (jų moduliai, modulio val. skaičius, prie renginių nurodoma jų data, laikas, vieta, lektoriai, dalyviai); prie renginių nurodytos prioritetingos 2023–2025 metų pedagogų kvalifikacijos sritys, patvirtintos ŠMSM ministro;
- mėnesio planuose atsispindi metodinė veikla (sąšaukos, pasitarimai, atviros pamokos ir veiklos, idėjų mugės, gerosios patirties sklaida, supervizijos, edukacinės išvykos);
- teikiama *konsultavimo* paslauga. Pagal mėnesio planą vyksta grupinės konsultacijos (atvejų analizės) rajono mokytojo padėjėjams (pagal parengtą 40 val. kvalifikacijos tobulinimo programą „Mokytojo padėjėjų kompetencijų ugdymas“);
- Centras *koordinuoja* metodinę veiklą: paskelbti Klaipėdos rajono švietimo įstaigų metodinės veiklos prioritetai, metodinių būrelių veiklos planai ir narių sąrašai;
- atskirai skelbiamas siūlomų akredituotų ir vykdomų kvalifikacijos tobulinimo programų sąrašas;
- atskiras puslapis skiriamas atnaujinto ugdymo turinio (UTA) įgyvendinimo klausimams: atmintinė mokytojams, kaip pasiruošti atnaujinto ugdymo turinio diegimui; Bendrųjų programų diegimo kalendorius ir pan. 2023 m. mėnesio planuose matyti, kad vyksta renginiai UTA temomis;
- Centras su rajono pedagogais vykdo / dalyvauja įvairiuose šalies, regioniniuose *projektuose* („Tūkstantmečio mokyklos“, savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Socialinio ir emocinio ugdymo programų įgyvendinimas mokyklose“ (jaunimo atsakomybės už savo sveikatą skatinimas, mažinant rizikos veiksnių paplitimą tarp jaunimo) ir kt.);
- Centras skatina patyrusius pedagogus pristatyti savo sėkmingą patirtį kolegoms ir organizuoja keitimąsi gerąja patirtimi: kaupiamas *edukacinės patirties bankas*.

Remiantis veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, galima teigti, kad Centras, įgyvendindamas PKT, užtikrina informacijos prieinamumą ir suteikia įvairių galimybių pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti: prieinami bendravimo būdai (gera komunikacija), ugdymo turinio įgyvendinimo rekomendacijos, konsultacijos, dalijimasis gerąja patirtimi ir t. t. – nuo to neretai priklauso ir individualus pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo požiūris.

PKT poveikis ugdymo kokybei

PKT vykdomas atsižvelgiant į asmeninius, įstaigos, savivaldybės ir nacionalinius kvalifikacijos tobulinimo poreikius, todėl kvalifikacijos tobulinimas savivaldybėje yra nuoseklus ir planingas (nėra „atsitiktinių“ profesinio tobulėjimo renginių), ugdymo įstaiga tampa besimokančia organizacija.

Savivaldybė nuoseklios kvalifikacijos tobulinimo poveikio matavimo sistemos neturi. Parengtas kvalifikacijos tobulinimo paslaugų kokybės vertinimo klausimynas, tačiau jis nuosekliai netaikomas. Po kryptingo ir sistemingo pedagogų dalyvavimo kvalifikacijos tobulinimo renginiuose apklausama, koks pokytis įvyko ugdymo procese, baigus atitinkamą PKT programą.

Organizuodamas socialinių ir emocinių kompetencijų tobulinimo renginius, Centras kartu su Socialinio ir emocinio ugdymo institutu atlieka socialinių emocinių (SE) kompetencijų ir aplinkos (SEKA) tyrimą. Stebima ir analizuojama mokinių SEKA tyrimo duomenų rezultatų kaita pagal 13 svarbiausių SEKA parametrų, taip pat analizuojama mokinių asmenybės ūgtis ir aplinkos poveikis. Mokytojams, patobulinusiems SE kompetencijas ir ugdantiems mokinius pagal SE ugdymo programas, sudaryta galimybė pagerinti mokinių savijautą, suprantama, ir mokinių pasiekimus, kuriuos atskleidžia minėto tyrimo rezultatai. Mokytojų profesinis tobulėjimas iš dalies turi įtakos mokinių pasiekimams ir pažangai, taip pat mokyklų *kaip organizacijų* pažangai.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, deramai įvertinant įgyvendintų ilgalaikių PKT programų grįžtamąjį ryšį ir jų veiksmingumą, orientuotą į pedagogų kompetencijų stiprinimo ir ugdymo kokybės gerinimo dermę;
- interneto svetainėje *plėtoti* UTA ar *edukacinės patirties banko* puslapį, papildant jį atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo praktinės veiklos pavyzdžiais;
- *atkreipti* dėmesį ir mėnesio planuose / prie renginių nurodyti Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtintas Pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) 2023–2025 metų prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis.